

SLOVENE

Štev. 262.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXH.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod iz dvorišča nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kopirski se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v sredo, 16. novembra 1904.

Izda se vsak dan, izven nedelj in praznikov, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnem
prejemanju: za celo leto 30 K, za polovico leta 15 K, za četrt leta 8 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavljeno 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petična (dolžine
73 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvred
36 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Zadnje direktne volitve na Štajerskem.

(Dopis iz Štajerskega.)

Govorilo in pisalo se je že mnogo o zadnjih naših deželnozborskih volitvah. Izid teh volitev ni bil povsem tak, kakršnega smo se nadejali. Gotovo je, da naše ljudstvo še ni bilo pripravljeno in zrelo za novi način volitve. Zdaj, ko so se viharji pomirili, bo dobro, malo premišljati o njih.

Ne smem reči, da se od naše strani ni nič storilo za zadnje volitve. Na mnogih krajih je bilo veliko poučnih političnih shodov. Celjani so posebno veliko storili. Lenarško politično društvo je v vsaki fari imele svoj shod pred volitvami. Pa po volitvah se je videlo, da v marsikaterem kraju niso ti storili nič ali zelo malo pomagali. Zakaj? Agitacije je manjkalo. Nemškutarji so imeli n. pr. v mariborskem okolišču v vsaki občini svojega plačanega agitatorja na dan volitve. V Pobrežju pri Mariboru je nadučitelj šulferajnske šole pustil šolski pouk in hodil od hiše do hiše agitirati za Stigerja. Kjer smo imeli svojega agitatorja, tam smo tudi zmagali. Na vsak način morajo pri prihodnjih volitvah misliti na to naša politična društva. Skrbeti bo treba tudi pri vsakem političnem društvu za agitacijski fond. Seveda je treba skrbeti za dobre agitacijske moči. V vsaki občini se bo našel mož ali mladenič, ki se bo dal zato porabiti. Treba ga le malo poučiti. V Sent Ilju v Slovenskih goricah, čisto na nemški meji, ni v treh občinah nemškutarski kandidat dobil niti 20 glasov. Vsi mladeniči tamošnje „Zveze“ so bili dobri agitatorji.

Žalostno pa je, da se je pri zadnjih volitvah pokazal velik vpliv ptujskega „Štajerca“. Kdor ni malo natančneje pogledal v naše kmečke hiše, nima pojma, kako strastno bere naše ljudstvo „Štajerca“. In kako dolgo se vže drži ta list! Nemškutarji so bili že v prejšnjih časih tudi ustanovili take liste. A

dolgo se niso držali. Mariborski rodoljubi so ustanovili proti njemu „Naš Dom“. A „Štajerc“ se vedno bolj in bolj razširja. List „Naš Dom“ bi moral biti nad vse zanimiv, vso pozornost bi morali obračati na ta list gospodje, saj ima namen, zatreči lažnjivega ptujskega kljukca. Naša štajerska posvetna inteligenca pa ne podpira v nobenem oziru tega lista, kakor bi ga morala. Duševno in gmotno bi morali naši odvetniki, uradniki, profesorji itd. podpirati „Naš Dom“, pa ga prezirajo ali celo napadajo, edino radi tega, ker je pisan v verskem duhu, če tudi strogo narodnem. To nam koristi tista štajerska sloga. Potemtakem mora vpliv „Štajerca“ postajati vedno večji.

Sploh se je pri zadnjih volitvah tudi pokazalo, da nimamo mi štajerski Slovenci jasne, odločne programa. Taka nejasnost, tako tavanje v temi pa veliko škoduje. Roša so proglasili za narodno-naprednega poslanca, g. dr. Ploja pa za katoliško-narodnega. Marsikateri pri volitvah ni vedel, pri čem da je.

Duhovi so že itak ločeni pri nas. Tisti, ki na tihem drže z liberalno stranko na Kranjskem, se niso posebno ogrevali za volitve, ker so se jim kandidati zdeli še preveč klerikalni. Oni bi le radi imeli odločne pristaje Tavčarjeve struje. Da imamo mi najhujše pristaje kranjskega nemškega liberalizma in povprečno največ narodnikov „Naroda“, to je znano. Seveda so tihi in ne upajo nič. Drugi zopet, ki vidijo, kako se na tihem širi ta nesrečni liberalizem, pa niso zopet s tako vneto oprijeli volitev, ker jim nekateri kandidati niso dali poročila, da bodo delali v strogo narodno katoliškem duhu. Kaj čuda, ako se nekaterih krogov polasti pri takih razmerah neka letargija, ki se je marsikje pokazala pri zadnjih volitvah! Naši učitelji so večinoma volili Thalerja, a ko je prišlo da ožje volitve, ni noben šel voliti „klerikalnega“ Lopiča. Take sadove prinaša naša štajerska sloga.

Naj se vendar enkrat skliče skupen shod vseh skupnih mož na Spodnjem Štajerskem in naj se tukaj enkrat določi jaseen program. Takrat se bo videlo, ali bomo še hodili skupaj ali ne. Če ni mogoče več skupnega delovanja, naj se ustanovi katoliško-narodna stranka in vedeli bomo, za koga gremo v boj. Čudno pa je, če pišejo nekateri listi za katoliško-narodno stvar in se zanjo potegujejo, pa nismo ne konkretne stranke, ne takih poslancev, in če se gre za volitve, moramo voliti poslance, ki nam jih postavi kako v duhu liberalno politično društvo. Taka nejasnost le škoduje, in zabrani odločen nastop tistih, ki bi za dobro stvar radi z vso vneto delali.

Se nekaj drugega sem opazil pri zadnjih volitvah. Večinoma skoraj so bili župani tudi volivni komisarji. Kjer je bil nemškutarski župan volivni komisar, tam je propadel večinoma naš kandidat. Kako brezvestno so delali ti nemško-liberalni župani, tega mi ni mogoče vsega popisati! Večinoma ni prišla skupaj komisija in volivni komisar je delal, kakor je hotel. Glavarstvo bi moralo v take kraje poslati svojega političnega uradnika. Naši volivci bi morali kaj v začetku gledati na to, da pride skupaj volivna komisija in da pridejo tudi naši možje v njo, ki bi takemu komisarju gledali ostro na prste in pri njihovi odsotnosti dali zapečatiti volitveno posodo. Sploh pa nam način direktne volitve ne dá še popolnega poročila, da bise vse pravično izvršilo. Marsikaj bi se dalo izpopolniti.

Ze v tem listu je nekdo omenil, da so zadnje volitve pokazale, da smo pri nas grozno zanemarili delavsko organizacijo. To je ista. Skoraj vsi naši delavci so volili nemškutarskega ali socialno demokratskega poslanca. V Mariboru je več tisoč slovenskih delavcev, a naš kandidat je dobil le nekaj nad 100 glasov. Ali ni to škandal? — Dve delavski društvi sta v Mariboru, eno katoliško, drugo

slovensko. In tako malo uspeha! Vsako leto pride z dežele veliko delavcev v Maribor, ki se tam naselijo. Ali ne bi ti društvi skrbeli, da dobita te delavce v svoje kroge? Navadno so še nepokvarjeni in dali bi se lahko pridobiti. A ne stori se nič. — Zato jih pa dobijo takoj socialni demokrati v mreže, ki jih seveda potem ne izpuste. Katoliško delavsko društvo sprejema Nemce in Slovence. Tistih par Nemcev pa hoče igrati vedno prvo vlogo v društvu. A slovenske delavce, ki tvorijo veliko večino v društvu pa presirajo. Seveda nimajo potem ti nobenega veselja in društvo ne more prosperovati. Naj se to društvo izpremeni v katoliško narodno društvo in društveno vodstvo se naj dá delavnim močem v roke! Mero-dajni krogi naj bi vže enkrat izprevideli, da brez organizatoričnega dela ne gre.

Te misli so se mi vzbudile o priliki zadnjih naših volitev. Nezmotljivosti si ne prilastujem. Če ve kdo kaj boljšega, pa naj pove svojo misel!

Duhovniško leto-višče.

Duhovščina ljubljanske škofije je gotovo nad vse požrtvovalna, kadarkoli se od najrazličnejših strani pobira ali narodni davek ali pa se prosi pomoči za naprave, katere vzdržuje krščanska ljubezen. Duhovniki so brezdvoybe prvi, pri katerih se išče pomoči — in ne zastoj. Ne le, da imajo po „izkazih darov“ imena duhovnikov najodličnejša mesta, moramo tudi reči, da duhovščina še veliko več daruje, držeč se besedil sv. pisma, da ne ve levica, kar je dala desnica. Ta požrtvovalnost, ta dobrotelost je bila do sedaj tako velika, da je duhovščina, rekli bi, na svoje lastne potrebe pozabila. Ako izvzamemo „Duhovsko podporno društvo“, katero podpira naše revne sobrate in „Leonium“, kjer dobi oboleli duhovnik, seveda proti odškodnini, stanovanje in postrežbo, nimamo nobenega drugega društva ali zavoda, kateri bi nam po napornem delovanju služil v to, da se nekoliko oddahnemo in pokrepčamo za novo delo. Vsako leto vidimo draga nam sobrate prihajati v našo prelepo dekanijo v

LISTEK.

Mark in Klodija.

Nekoč se je peljal Neron v slovesnem obhodu po rimskem trgu. Velikanska množica sužnjev je šla pred njim ter ga naznana ljudstvu. Spremljal ga je ves njegov razkošni dvor. Naenkrat ga tako preseneti prebodljiv pogled nekega grdega in spačnega bitja, da takoj zapove, naj se ustavi ves sprevod. Čarobno in grbato, z nepravilnimi, kakor divje živali porastlimi potezami je bilo to človeče naravnost strašno, nemarne zunanosti.

„Naj me takoj ubijejo strele Jupitrove, če je že kdaj sijalo rimsko solnce na popolnejšo grdoblo!“ In v istem trenutku je prešinila cesarjevo možgane originalna in grozna misel. Pomignil je enemu izmed sužnjev, ki so obdajali njegov voz:

„Pustite temu ostudaemu izrodu, naj stopi bliže!“ Nato se je obrnil na nesrečnika rekoč: „Kaj ti je ime?“

„Mark Stampa.“

„No dobro, Mark Stampa, jutri po avdijenci pridi v mojo palačo!“

Mark Stampa ni izgubil niti najmanj svoje ravnodušnosti ter se priklonil. Njegov pozdrav ni kezal niti zmedenosti niti gorečnosti služabniške. Teda dvorjani, plemenitaši in pretorjanci telesno straže, ki so le predobro poznali barbarsko hudomušnost svojega gospoda, mislili so si vsak po svoje o tem dogodku. Ko je dospel sprevod do cesarskega gradu, je poklical tiran predse Seketa Pompeja:

„Pripoveduj mi o svoji dražestni hčerki, o lepi Klodiji.“

Bleskoma je povsili Sekt trepalnice, da zakrije svoj prestrašeni pogled.

„Njena lepota je radost mojih oči, njena milina veselje mojega srca. Prosim jo naj pride jutri po avdijenci v mojo palačo — — —“ je končal Neron. Zaiskrila se je pritem škodoželjiva grozovitost v njegovih hlapčevskih očeh.

* * *

V smrtne strahu je prebil Sekt Pompej prihodnjo noč. Brez dvoma je bil di-

ktiral povelje, pripeljati drugi dan hčerko v cesarsko palačo, le sam maščevalni duh, in zaman je premišljal, s čim bi bil mogel vzbuditi maščevalnost svojega nečimernega in hudobnega gospodarja. Potrt je mislil na pritlikavca, kateremu je napovedal monarhističen čas za obisek. In ravno ta istočasni obisek je vzbudil njegov globoki srčni strah, kajti Sekstu je bilo dobro znano, kako strahovito fantazijo je lahko imel njegov gospodar.

Tolik je bil stud in strah pred tem neizprosnim tiranom, da nesrečni oče niti za trenutek ni mislil na to, da bi ne izpolnil danega povelja. Zato se je napotila Klodija ob določeni uri z običajnim spremstvom v Neronovo palačo. Svetla polt njenih lic se je kosala s krasnimi rožami, ki so gledale iz dolgih las; lakti so dišile dragocene zapestnice. Najmanjši strah ni kalil njenega miru. Ko je bila izgubila svojo mater v najnežnejši otroški dobi in ker jo je oče skrbno pred vsem varoval, živela je dosedaj v popolni nevednosti o razmerah na cesarskem dvoru. . . . Danes je šla prvič v palačo, da vidi njen bajni sijaj. V gotovi nadi, da najde

ončiče, ki se je vedno udeleževal avdijenc, hitela je dalje vesela kakor otrok.

Ko je, spremljana od dveh služkinj, vstopila v visoko, impozantno palačo, katero so nosili marmornati, s dragimi kamni posejani stebri, in stala nasproti svetu, kateremu je predsedoval Neron sam, obšle so jo hipoma nenavadne, strašne slutnje. Iz oči očetovih je govorila žalost, ki je trla njegovo srce.

Nekoliko trenutkov se je naslajal Neron na zmedenosti mlade deklice in na bolesti nesrečnega očeta, potem pa je izpregovoril z ironičnim glasom:

„Govorica o tvoji lepoti, ljubka Klodija, ni bila laž. Prvi ogenj Avrorin ni enak pogledu tvojih oči.“

In obrnivi se k Sekstu Pompeju je nadaljeval:

„Tvoja hčer je odrasla za močitev, dragi prijatelj, kajti enaka je cvetočemu mandeljnovemu drevesu. In moja dolžnost, očeta svojih dragih podložnikov, je, da ji izberem moža.“

In Cezar je dal znamenje: takoj se je obrnil ceremonijar proti zaznamenovanim

Blajski kot in v Bohinju, da se vsaj za kratek čas navlijejo svežega planinskega zraka in za par ur pozabijo težave, katere jim v toliki meri nalega njih stanovski poklic. Kolikokrat smo že čuli med letoviško sezono željo, da bi duhovniki na Bledu ali v Bohinju imeli lastno zavetišče, lasten dom, kjer bi v bratski družbi preživeli par dni še itak kratko odmerjenih počitnic. Tem upravičenim željam tako domačih, kakor tudi duhovnikov ostalih slovenskih škofij, bi sedaj rada ustregla duhovščina radovljiške dekanije. — Izvolila je začasn odbor pod predsedstvom radovljiškega g. dekana, ki naj bi spravi zadevo »duhovniškega letovišča« v tek. Po dobrem premisleku odločilo se je, da bi se nameravalo planinsko letovišče graditi ob Bohinjskem jezeru — bodočnost. Že sedaj so malone ves svet okoli jezera pokupili za visoke svote, in drugo leto bodo ondaj gradili dokaj krasnih vil, tako da bo prav kmalo imelo Bohinjsko jezero enak vlogi letovišč na svojih bregovih kakor Blejsko. Prostor za naše letovišče pa imamo brezplačno na ponudbo. Na eni strani sega prav do jezera, na drugi pa obsega prelepo zaraščen smrekov gozd, ki se prav lahko izpremeni v pripravno sprehajališče. Ne zamudmo tedaj prelepe prilike! Oaigurajmo ob Bohinjskem jezeru letovišče. Ako se pokaže, da se pred. gg. duhovniki zanimajo za naše podvzete, osnuje se v najkrajšem času potrebno delniško društvo in se v Ljubljano skliče ustanovni občni zbor. Da se vsakemu omogoči pristop, izdala bi se delnice po 100 K. Duhovniki radovljiške dekanije so na konferenci v Zasipu vzeli takoj 20 delnic za 2000 K. Predstni gg. dekani pa naj bi pri mesečnih konferencah spravi nameravano letovišče v razgovor in isto blagohotno priporočali.

Pred otvoritvijo državnega zbora.

Nekaj poslancev nemške ljudske stranke bo v klubovi seji zahtevalo, naj Nemci strožje nastopijo proti vladi. Upajo tudi pridobiti ostale nemške stranke za to zahtevo. Če se pa to ne posreči; bodo zahtevali, naj klub zastopa sledeče zahteve: Italijanska pravoslovna fakulteta v Inomostu naj se takoj zaključi ali pa premesti, odpravijo naj se slovanske vzporednice na učiteljskih v Šleziji, razveljavijo ali saj omeji naj se odlok glede zagrebške vsučilišča, vlada mora obljubiti, da ne bo brez dovoljenja dotičnih mestnih občin ustanovljala v nemških mestih novih srednjih šol ali vsučilišč; poljski in češki minister morata odstopiti takoj ali naj se pa imenuje tudi minister za Nemce.

Včeraj popoldne sta imeli parlamentarni komisiji mladočeskega kluba in Slovanske zveze skupno sejo. Mladočeska poslanca Pacak in Kramar sta naznanila, da Mladočehi niso sklenili z vlado nikake pogodbe. Vlada Mladočehom ni ničesar obljubila in tudi oni niso vladi ničesar obljubili. Nekaj mladočeskijh poslancev je poleti občevalo s Körberjem. Obvestil jih je, da bo imenovan češki minister, a prej ko slej imajo proste roke. Klub bo sklepal, kako taktiko naj Mladočehi zastopajo napram vladi. Zastopniki »Slovanske zveze« so izjavili, da tudi oni prepuste določitev taktike svojemu klubu. Do tedaj se odloži definitivni sklep. Sklenilo se je, da se v otvoritveni seji dá debati o vladni izjavi prosto pot.

V Pragi je zboroval izvrševalni odbor čeških agrarcev. Navzoči so bili vsi češki deželni in državni poslanci. Razpravljali so o političnem položaju in o posvetovanjih med Körberjem in mladočeskimi voditelji.

Češki agrarci bi radi, da reši državni zbor predloge za podpore po uimih oškodovanim. Vlada bo zbornici v četrtek predložila šestmesečni začasni proračun. Finančni minister Kosel je odpotoval v Budimpešto, da poroča vladarju o proračunu.

Škofovska konferenca

Je bila predvčeraj opoldne zaključena. Dasi letošnja konferenca ni bila posvetovanje vseh avstrijskih škofov, katero se vrši vsaka tri leta, marveč le vsakoletno posvetovanje škofskega odbora, je došlo toliko škofov, kakor pri splošnih konferencah avstrijskega episkopata. Prišli so tudi škofje, ki niso člani odbora. Novoimenovani škofje so se ob tej priliki seznanili s svojimi tovariši in drugi so bili predstavljeni novemu papeževemu nunciju. Tajnik konference, dr. Bauer, se je predstavil prvič kot olomuški nadškof. Tudi nova škofa, brnski grcf Huyn in briksenski dr. Altenweisel sta bila pri posvetovanju. Glavna točka, o kateri so razpravljali, je bila »Proč od Rima«. Szlepal so, kako uspešno nastopiti proti odpadništvu. Razgovarjali so se tudi o pocstrenem narodnostnem boju.

Ogrski državni zbor

Ker je Tisza vložil predlog o začasni izpremembi poslovnika, je 68 poslancev raznih opozicijskih strank izvolilo odbor 12 poslancev, ki bodo imeli nalogo proučevati, kako preprečiti Tiszov načrt. Pred včerajšnjo sejo so imeli posvetovanje o nadaljnjih taktiki. Tisza je povabilo odposlaništvo budimpeštanskega meščanstva na shod proti obstrukciji, ki bo v nedeljo v Budimpešti.

V včerajšnji seji se je v zbornici pričel boj za začasno izpremembo, oziroma poostrenje poslovnika. Košutovec Thaly izjavi, da je opozicija lojalno držala svojo meseca marca dano obljubo in prenehala z obstrukcijo. Tiszov namen izpremeniti poslovnik je neopravičen, ker ni bilo obstrukcije in ker ni politično lojalen, bo opozicija proti njemu vzpizorila boj do skrajnosti. Tisza z a pravi, da je opozicija meseca marca le obljubila, da bo dovolila vojaške novice za 1. 1903. Drugega ni obljubila. Zito si je pa tudi pri držal pravico, da se bo boril proti obstrukciji, če se bo pričela. Poleti je opozicija začela priprave za obstrukcijo. Poslanca Eötvös in baron Batthy sta na volivnih shodih hvallala obstrukcijo kot edino bojno sredstvo v patr otičen boju. A ne glede nato, je ministrski predsednik prepričan, da je brezpozgojno potreben poslovnik, ki bo zagotovil mir v zbornici. Položaj se je poslabšal, ker hoče opozicija preprečiti izpremembo poslovnika z obstrukcijo. Med njegovim govorom je bil v zbornici velik nemir. Tisza je končal: Danes še lahko kratko svobodo govora, a ko bo bila ura, v kateri bo narod vtil med nami in onimi, ki s krilatimi gesli riji je v narodnem mozgu, bo obsdil vaše početje. Poslance Ugron izjavlja, da izvzema Tisze ni nihče slutil nevarnost obstrukcije. Poslanec Eötvös izjavlja, da poleti ni pripravljal obstrukcije marveč le rekel, da se moramo boriti za pravice materskega jezika do skrajnosti. Grof Tisza očita Eötvösu, da je opasoval vsakega opozicijskega poslanca, kateri se ni udeležil obstrukcije. Eötvös je rekel, da govori Tisza kakor kak mlad nešrečen beščid. Zbornica prične razpravo o Tiszovem predlogu glede izpremembe poslovnika. Poslanec Gabriel Daniel prične govoriti. V zbornici je bil velikanski nemir. Govornika ni bilo mogoče razumeti. Predsednik naznanil, da je Daniel predlagal, naj z ozirom na to, ker je opozicija z obstrukcijo preprečila izvolitev odseka, ki naj bi se bavil z izpremembo poslovnika, zbornica sklene začasno poostritve poslovnika. Po tem predlogu bi bila razveljavljena vsa določila poslovnika, ki onemogočujejo tehnično obstruk

cijo. Predsednik ima pravico poslancu, ki ne govori stvarno, vzeti besedo in ga izročiti, če je nasilen, imun tetnemu odseku, ki lahko sklone njegovo izključitev od seje in ga prišili, da zapusti zbornico. V času, ko je izključen, tudi nima pravice do diet. Poslanec Udvary je govoril proti predlogu Tisze in zahteval tajno sejo. V tajni seji so opozicijski poslanci dvomili o dopustnosti Danielovega predloga. Poslanec Hullo pravi, da je Danielov predlog ned pasten, ker so zbornici predloženi tudi drugi predlogi. Tisza izjavi, da bo v javni seji umaknil vse vladne predloge. V javni seji je Tisza nato umaknil vse vladne predloge ter rekel: »Dolžnost liberalne stranke in vlade je, da nastopi s skrajnimi sredstvi proti obstrukciji. Če bi bili nasprotni ki lojalni, bi bila tudi vlada ž njimi prijazna. Dolžnost je, pobiti napad obstrukcije na parlament.«

Kakor hitro bo odobrila zbornica začasno izpremembo poslovnika, bo Tisza zaključil zasedanje. Opozicija bo z vsemi sredstvi poskušala preprečiti izpremembo poslovnika.

Oklofutani francoski vojni minister odstopil.

Iz Pariza poročajo uradno, da je oklofutani francoski vojni minister André odstopil. Za njegovega naslednika bo imenovan Berteaux ali pa general Pedaya. André odstopi, ker baje ni zdrav. Njegovo bolezen je najbrže povzročila Syvetonova klofuta. Tako je torej padel mož, ki je bil podel dovolj, da se je kot vojni minister ponižal za slugo in vohuna framasonov. V stanu, kojemu je čast vse, je vpeljal vohurstvo in ovaduštvo, kar bi moralo biti izključeno celo pri do stojnih ljudeh, kaj še med častniškim zborom.

Zadeva Syvetonova.

Preiskovalni sodnik v zadevi Syvetonovi je naročil sodniškemu zdravniku dr. Logu, naj preišče Andréjevo zdravstveno stanje. Od izida preiskave bo odvisno, če bo Syvetona sodilo policijsko sodišče ali pa po rotniki.

Shod makedonskih vstašev.

Ponedeljkovo število belgrajskega lista »Stampa« so zaradi napada na črnogorskega kneza Nikito zepenili »Politika« poročila, da bo sredi decembra v makedonskih hribih shod makedonskih vstašev, na katerem bodo tudi vataški voditelji iz Sofije in Belgrada.

Profesorski ovaduhi v francoski zbornici.

V včerajšnji seji francoske zbornice je med proračunsko razpravo naučnega ministrstva poslanec Grosjean protestiral proti onim profesorjem, ki so ovajali častnike. Naučni minister Chaumier je rekel, da so bili kaznovani dotični profesorji.

Zahteve Rusinov.

Rusinski poslanci so ob ustanovitvi svojega kluba izdali programatično izjavo, v kateri zahtevajo: Ustava se mora ispremeniti po načelih narodnostne samouprave, volivna precsnova se mora izvršiti po načelih splošne, enake in direktne volivne pravice, strogo se morajo čuvati ustavno zajamčene pravice, državljanska svoboda in omejiti se mora samovoljna uprava. Kulturne in gospodarske zadeve Rusinov in ostalih preziranih avstrijskih narodov naj se zakonitim putem uveljavijo. Nadalje izjavljajo, da nimajo povi da izpremeniti svoje opozicijske taktike nasproti vladi.

Nova italijanska zbornica.

Rimska »Tribuna« pravi, da bo v novi italijanski zbornici: 343 vladnih pristašev, 39 članov konstitucionalne opozicije, 37 radikal-

cev, 21 republikancev, 27 socialistov, 2 »klerikale«, 14 neodvisnih.

Rusko-japonska vojska.

V Mandžuriji.

»Kö'n. Zeitung« ima iz Peterburga brzovjavko: Iz Mukdena brzovjavljajo ruskim listom, da na celi jugosahodni fronti ruska armada od 5. septembra ni nič prodirala, da celo, na nekaterih točkah se umaknila; vendar so pa sedanje njene postojanke ravno tako utrjene, kakor japonske; Japonci prirejajo strelske jarke s veliko umetnostjo.

Dnevno povelje ruske mandžurijske armade ceni število od 8. sept. do 24. oktobra ranjenih Rusov, ki so bili prepehani v Mukden in tudi dalje: 838 častnikov, 28.479 mož, število bolnih 128 častnikov in 3827 vojakov. In mrtvih?

Admiral Skridlov je bil 15. nov. v Mukdenu. Japonci so postavili na višine veliko število obležnih topov. V par dneh je pričakovati resnih bojev, ki bodo odločili usodo Mukdena. Pričakujejo napada ruskega ardišča, da se japonsko armado potisne od železnice.

Za več tednov neprenehoma vozijo iz Rusije na bojišče gorke odeje in obleke. Preskrbovanje močstva v živili je dobro, istotako zdravje. Vreme je izredno milo in solčno. Ruska armada se je v zadnjih tednih zopet znatno pomnožila.

Kuropatkin poročila.

Peterburg, 15. novembra. Kuropatkin poročila o manjših bojih med ruskimi prednjimi četami in Japonci, skritimi v jarkih. 12. novembra je topništvo ves dan od obeh strani polagoma streljalo na jarke.

Boj za Port Artur.

Iz Londona poročila brzovjavka, da je dal sedaj Togo svoje ladje temeljito preiskati in popraviti; to je bilo potrebno vsled tega, ker je bilo brodogve na morju skomaj že eno leto, med tem večji čas v aktivni vojni službi. Ladje bodo zopet sposobne, opravljati službo koncem tega meseca.

Nasproti temu pa poročila brzovjavka iz Tjencina, da japonsko brodogve že več dni strogo straži blokado ter da je ravno bombardiralo Port Artur. Veak dan vjamejo japonske vojne ladje več dtunk domačinov. Čifu sam je izgubil na ta način že šestdeset dtunk.

Reuterjevemu uradu poročajo preko Fuzana iz glavnega stana oblegovalne armade 14. t. m. o bojih pred Port Arturjem: Japonci so napadli dne 30. oktobra v splošnem naskoku zunsje utrdbe ter dosegli jarke glavnih utrdb. Ti pa so bili mnogo globokejši ter širji, kakor so pa Japonci mislili. Bili so zavarovani tudi v minami. Dal jarkov je bil po silnem boju vzet ter osvojen tudi zavarovana pot pred severno utrdbo Kikvan. Kakor smo pa že včeraj poročali, se Japonci niso dolgo veselili teh uspehov, ker so jih Rusi zopet pregnali. Japonci so pri tem izgubili mnogo mož.

Iz Londona poročajo 15. t. m. o groznih dogodkih pred Port Arturjem. Ko se je nakopilo pred utrdbo Erlušan cel grif trupel ter bili slednji tudi jarki prenapolnjeni z ruskimi in japonskimi trupli, so padle od vseh strani cele grupe izstradanih kitajskih pasov iz Port Arturja na še sveža trupla ter jih pričeli trgati. Prepadeni nad tem groznim pogledom so pričeli Rusi in Japonci streljati na pse ter jih mnogo uničili.

Iz Čifua poročajo, da so se vršili 24. t. m. pred Port Arturjem siloviti boji. V soboto so krepko obstreljavali Japonci predvsem zahodni del luke. Utrdba L'atešan je že precej poškodovana. General Stesalj ima baje še 20.000 mož.

Japonci v Peterburgu priznavajo, da se Port Artur lahko vdrži še do januarja. — Nogi je menda smrtonovarno obolel (?).

Preskrbovanje Port Arturja z vodo je sedaj izborno.

V nove utrdbe na L'atešanu je general Stesalj dal prepeljati velikanske množine živil in streliva.

Doslej še ni nobena velika utrdba v japonskih rokah. Od glavnega okrožja utrdb so japonske baterije oddaljene še tri kilometre.

Do skrajnosti!

Grof Cassini se je v Washingtonu izjavil, da se bo Rusija borila do skrajnosti in da ne bo na noben način pred končno zmago ustavila svojih vojaških operacij. Trpela ne bo nobenega vmešavanja.

Rusi na morju.

Kodanaj, 15. novembra. Dopolnilno brodogve rusko bo obsegalo dve križarici, 5 torpedovk in šest velikih prevoznih parnikov.

Baltiško brodogve potopilo švedski parnik?

Iz Bremena poročajo 14. t. m., da je baltiško brodogve v Severnem morju potopilo z moštvo neko neznano ladjo. Sedaj se je dogalo, da je bil to švedski parnik »Ares«.

vratom. Klodija se je stresnila, približala se svojemu očetu in ta je položil instinktivno svojo roko na tresoč se hčerko, kakor bi jo hotel varovati.

Medtem pa se je počasi dvignil v ozadju težki zastor in prikazal se je Mark Stampa, pohabljeni pritlikavec.

In zopet se je naslajal Neron na splošni razburjenosti. Nato pa je oblastno izpregovoril:

»Cezarji so dolžni pravičnost svojim narodom. Torej hočem napraviti ravnotežje: najgršemu — najlepšo!«

Pretrpetljiv krik prežine z vonjavami nasičen zrak: Klodija se je zgrudila nemavestna v naročje svojega očeta. Solze tihe bolečine so se vlije po bledem licu Seksta Pompeja. Nepramerno je stal pohabljenec. — Temen plamen je sijal iz njegovih oči in iz tega globokega, svetlega pogleda je odsevalo neskončno sočutje. Potem je stopil nekaj korakov naprej in rekel je odločno s polno donečim glasom k majestetično zročemu Cezarju:

»Tvoj dar je zame preimeniten. Jaz ga odklanjam.«

Košate obrvi Neronove so se mu približale grozeče:

»Kdo se predrzne ugovarjati mojim poveljem? Danes štirinajst dni se bodeta združila. Ako se to ali ono ne zgodi natanko ob določeni uri, bodeta oba plačala svojo nepokorščino s smrtjo.«

Nato je vstal in zaključil sejo.

* * *

Mark Stampa je bil kristjan. Pil je iz svetega studenca novega nauka, ki sta ga oznanjevala Peter in Pavel, in črpal iz tega globoko spoštovanje do človeške duše in njene prostosti. Valed tega se tudi nikakor ni veselil izvanredne sreče, ki mu je dala za ženo to čudovito lepo deklico, njemu ubogemu, od usode zavrženemu, ki je menil, da je rojen samo za brezupno samoto. Čutil je le najglobljejšo pomilovanje nesrečnega otroka. Vrhutega je bila Klodija iz ene najplemenitejših rodbin, in bogastvo Pompejevo je bilo naravnost bajno... Proti vsemu temu pa se je upiral Stampov plemeniti ponos. Zaprl se je v stanovanje in se zatopil v globoko premišljevanje. Nato je

napisal naslednje vrstice ter jih poslal v palačo Seksta Pompeja:

»Le preveč mi je razumljiva bolest ljubke Klodije in zagotavljam jo svojega odkritočnega sočutja. O, da imam moč, da se uničim in ji dam prejšnji smehljaj! — Toda moja volja je vezana. Ne upam si bežati, da ne zadene vladarjeva jeza nje; in umreti ne smem, ker mi prepoveduje moja vera, krajšati življenje, ki mi ga je odločil Bog. Toda, Klodija naj ne obupa! Ker morem storiti, se bo zgodilo s tem, da bom izkušal, da ji zakrijem kolikor mogoče pogled na svojo grdo zunanost. V moji hiši ostane tako prosta in nemotena, kakor je bila v hiši lastnega očeta.«

To poročilo je kazalo tako plemeniti značaj, da sta ga morala priznati oče in hči in bila hvaležna bogovom, ki so jima poslali vsaj nekoliko tolažbe v njihovo smrtno žalost. Toda to pismo je tudi pričalo, da je pisec udan novi veri, ki se je tedaj z nevzdržnimi koraki razširjala v poganskem Rimu. A kaj jima je bilo na tem? Saj jima bo vendar ostal vedno tuj ta mož, katerega jima je vtilila Neronova hudomušnost.

(Dalje prih.)

General Kuroki padel?

To neverojetno vest poroča tudi „Köln. Ztg.“, ki pravi, da je granata generalu Kurokiju raznesla treh in prsi. Njegov naslednik je neki mikadov sorodnik, pravi poveljnik pa general Nodzu.

Generalni štab v Tokiu pa izjavlja, da je vest o smrti generala Kurokija popolnoma neresnična.

Is Kronstadta.

Kronstadsko poročilo pravi, da je ondetna luka zameznjena. Ena ladja je ostala v ledu v veliki luki, ena pa pri svetilniku Tolbuszin.

Še nekaj o hullskem dogodku.

K hullskemu dogodku priložuje tudi »Rus« podatke, ki se krijejo s podatki »Nov. Vrem.« Tu se glasi: »V noči na 22. okt. so odkrili s brodovja ob pol 1. uri obris male ladje, ki je plula brez luči. Polklicali so topniško mostvo, častniki so bili poklicani na svoja mesta.

Obris se je bližal. Posvetili smo z metalci svetlobe in skoraj takoj smo odkrili snačino izbočen krov in tri niske dimnike torpednega lovca. Na levi so opazili enako ladjo. Poleg tega so odkrili metalce svetlobe še tri male parnike, ki so imeli po en dimnik, imeli so tip ribiških parnikov, ki so se obnašali zelo sumljivo, vozili so brez luči, naravnost proti brodovju, s očividnim namenom, ladjam prestriči pot. Kakor hitro so bili torpedni lovci razsvetljeni, se je dvignil alarm ter pričelo streljati. Med tem se je posrečilo enemu parniku, zmuzniti se mimo prednjega dela oklopnice »Suvarev«, in neki drugi parnik je izkušal prestriči črto med ladjama »Imperator Aleksander III.« in »Borodino« od leve na desno; toda ni se mu posrečilo. Zdelo se je, kakor da bi vsak parnik akiral enega torpednega lovca. Seveda se je streljalo na torpedna lovca, toda tudi parniki so nekaj izkupili. Merili Rusi niso slabo; kmalu je izginil en torpedni lovec prav blizu, drugi pa je pobegnil ter je menda tudi ušel. Metalci svetlobe so ga izgubili ter ga niso mogli več najti.

Kakor hitro so izginili torpedni lovci, je ogenj prenehal. V tem času je plul mal ribiški parnik ravno pod prednjim delom oklopnice »Suvarev«. Tega pa niso obstreljavali. Sploh je trajal ogenj manj ko deset minut.

Dopisnik sklepa svoje poročilo z do godkom, ki še ni znan: V noči na 26. okt., ko smo se bližali spanski obali (bila je jasna mesečna noč), smo zopet videli tri torpedne lovce. Pokazali so se za brodovjem ter ga izkušali dohiteti; ko so jih pa ob svetilni metalci svetlobe z zadnje ladje, so se hitro obrnili nazaj. To je čisto razumljivo; kajti bila bi nereta, napadati brodovje, predno so ga dosegli.

Štajerske novice.

š **Duhovne vesti.** Čast. gosp. Fiderik Horvat, provisor v St. Lovrencu nad Mariborom, je imenovan župnikom istotam. Kot kaplan je nastavljen č. g. Franc Mandeliček pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

š **Is Slovenskih gor.** Oarajna cesta proti sv. Rupertu bode valed neumornega truda Matje in Antona Sumana v prihodnjem tednu do stare šole gotova, če bode lepo vreme. Bila bi že dovršena, če bi je zadnja povodenj ne bila tako silno poškodovala. Ista je naredila na cesti okrog 1200 kron škode. Pa tudi pristaši »Štajerčev« so, kolikor je bilo v njihovi moči, saveli zgradbo ceste, ker so proti isti, našuntani od usteleja g. Jožefa Čučeka, protestirali. Usteteli Čuček, ki bode za naprej z rovanjem, hujškanjem in nemškutarjenjem osrečeval konjski okraj, je pobiral podpise. Narodnjaki in župniki konjskega okraja pozor!

š **Konkurs** je napovedal najemnik Braunerjevega hotela na Dobri Mili n. s. c. h. g. To je sad namenske čabnosti!

š **Umrla** je v St. Petru v Savinski dolini Ana Lenko, mati dež. poslanca v starosti 84 let.

š **Samomor v Mozirju.** Nekega Maksu Znidarskega, ki ga je zasledovalo sodišče s ti ralnico, so orožniki v Mozirju prijeli. V istem trenutku pa, ko je imel pokazati svoje listine, se je ustrelil v žandarmerijskem poslopiju.

š **Radi uboja** je bil pred mariborskimi porotniki obsojen 24 let stari Alojzij Marčič na 6 let ječe.

š **Občinske volitve v Gradcu.** Pri včerajšnjih volitvah III. razreda so zmagali soc. demokrati, ki so dobili 1526 do 1446 glasov. Kandidatje krščanske ljudske stranke so dobili 338 do 279 glasov; kandidatje nekdanjega vsegamogočnega nemške ljudske stranke pa 229 do 201 glas. Lani je nemška ljudska stranka imela v tem razredu še 1202 glasov! Sedaj je v graškem obč. zastopu 14 socialistnih demokratov. Od mandatov III. razreda samo dva mandata še nista v soc. dem. rokah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. novembra.

Pastirsko pismo avstrijskih škofov je ravnokar izšlo po sklepu zadnje konference avstrijskih škofov. Pismo se bavi obširneje z gibanjem »Los von Rom«. Pismo odločno izjavlja, da bodita vodnika narodom v Avstriji krščanska pravičnost in ljubezen. Več o tem važnem pastirskem pismu jutri. Konferenca škofov je obravnavala še naslednje točke: Kodifikacija kanoničnega prava, katekizmi za srednje šole, katoliški shod za Avstrije, romarske zavetišče v Jeruzalemu, misijoni v Afriki, misijonska hiša v Briksenu.

Nikar se ne razburjajte! »Slovenski Narod« pravi, da bo njegova klika začela veliki boj še-le ako dobi naša stranka oblast v deželi v roke in da je dosedanji boj še le preludij. Na nekaj so »Narodovi« pisali pozabili in na to jih hočemo s tem opomniti. Pozabili so, da je za vsak velik boj treba ljudi. S kom pa bodo vodili ta »veliki boj«? Ali ne vidijo, da še sedaj ljudje vedno bolj obračajo hrbet njihovi neumnosti in da bo ostala končno okolu »Slovenskega Naroda« res le neka klika domišljencev, terorizaterjev in vladnih hlapcev. Boj teh ljudi, bo le komedija, kateri se bo smejala smagoslavno slovensko ljudstvo. — Torej gg. pri »Narodu«, nikar se ne razburjajte in bodite bolj ponižni, ker vašega ropotanja nihče ne smatra za resnega. Radi bi, pa — ne morete!

Družbi sv. Cirila in Metoda je Nj. Veličanstvo cesar izrekel zahvalo za vdanostno izjavo povodom v Žalcu vršive se velike skupščine. Družbo je o tej častitli jo izjavi obvestilo 11. t. m. okrajno glavarstvo v Celju vsled odloka c. kr. namestništva na Stajarskem z dne 9. t. m.

š **Ljubezen do bližnjega.** Mi smo jako obzirno poročali o žalostnem dejstvu, da je dr. Tavčarjev sin smrtno nevarno obostrelil mladega Resmana. »Slov. Narod« se veda tudi ta dogodek izrablja na ostuden način za svojo politiko. Piše, da so »pobožne duše od veselja poskakovale« in da mi ni mammo »nobene ljubezni do bližnjega«. Ta nesramnost zasluži odgovor. Ljubezen zasluži gotovo bolj uni, ki je bil obstreljen, kakor pa tisti, ki je streljal. »Narod« pa izreka sožalje samo rodbini dr. Tavčarjevi, kakor bi Resmanova rodbina ne bila vredna sožalja. Kje je bila Vaša ljubezen do bližnjega, kadar ste v »Narodu« na dolgo in široko z vso trivialnostjo zasmejevali in napadali »klerikalne rodbine«, kadar se jim je primerila kaka nesreča? Kako ljubezen do bližnjega je »Slov. Narod« kazal do kateheta Tavčarjevega sina, do gimnazijskega profesorja dr. I. Svetina, katerega je podlo napadal in sramotil, ker je po svoji dolžnosti gledal na to, da bi dijaki ob nedeljah bili pri sv. maši. Nikdar se nismo nesreče bližnjega veselili in odkrito obžalujemo tudi ta slučaj, a najmanj, kar moramo zahtevati je to, da naj nastistine sramoti, kateri apelira na našo ljubezen!

Za otroški vrtec družbe sv. Cirila in Metoda na Savi pri Jesenicah je daroval 200 K g. Karol Pollak, veletržec in tovarnar v Ljubljani. Prišteje se družbenim pokroviteljem pri I. ljubljanski podružnici.

— **Umrla** je na Dunaju mati dež. poslanca Leopolda barona Lichtenberga gospa Charlotte baronica Schlehta pl. Wischegrad, udova baronica Lichtenberg Janeschitz. — Na Brezovici je umrla soproga c. kv. davkarja g. g. Josipina Gregorič, roj. Bradamante.

— **Nesreča na železnici.** Med Preserjem in Borovnico sta včeraj skočila s tira dva voza tovarnega vlaka. Vsled tega je bil tir zastavljen. Večerni brzovlak je imel 53 m. zamude.

— **Tišek v pasti.** Aretiral je novomeški redar Lubi Alojzija Ounka, ki je vlomil na ravnih krajih novomeške okolice in pri restavratorju Müllerju v Novem Mestu.

— **Žid in domovina.** Med italijanskimi iredentisti so židje v prvi vrsti, ki najbolj kriče o materi Italiji, o dvetisoletni italijanski kulturi — a ko se kaj pripeti, da mora kdo pod ključ, ne najdeš med njimi nikdar žida. Oni samo hujskajo druge, a ko je kaka nevarnost blizu, poskrijejo se ti

junaki. Med Poljaki najdemo žide, ki kriče o veliki Poljski, med Mažari jih najdemo kar največje Mažare, med Čehi so ti najradikalnejši in tako tudi med Hrvati. Oni bi umrli — z besedo — za domovino, a ko bi bila ta domovina v resnici v nevarnosti — postali bi kar čez noč brezdomovinci. Tudi na Ruskem so bili židje v svoji domovini, a ko je izbruhnila vojna, izmislili so se hitro, da niso tu doma in hajdi daleč v drugo domovino. Židovski listi sicer zameljujejo to židovsko junaštvo, a krščanskih listov je dolžnost, da prinašajo dan za dnem novice, kako znajo židje »umirati za domovino.« Nič manj, nego 11.000 teh ruskih židovskih beguncev je te dni na poti skozi Švico; na Reki se jih je te dne 3000 vkrcalo. Tudi v Trstu se že zopet zbirajo. Postopanje ruskih židov naj bo drugim narodom v svarilen zgled.

— **Ogenj** je vpepelil v ponedeljek dopoldne v Starem Trgu pri Poljanah skedenj posestnika Miheliča. Sreča je bila, da je bilo mirno v zraku, ker bi ob silnih vetrovih, kakršne imamo dan za dnem, gotovo pogorela vsa vas. Na pomoč je prihitela požarna bramba iz Nemške Loke in iz Predgrada, ki sta tudi dokaj pripomogli, da se ni ogenj razširil. Kakor se govori, so zažgali otroci. Ob tej priliki opomnimo mero dajne oblasti, naj bi malo pregledale hiše v Starem Trgu, ker pri maršikateri je velika nevarnost vsled pomanjkanja dimnikov in spravljanja krme pod hišno streho, da se ne bi katerikrat vnelo.

— **Promoviran** je bil včeraj na graški univerzi doktorjem prava gospod Vilko Maurer.

— **Resna beseda.** Z dežele se nam piše: V 246. št. »Naroda« z dne 27. okt. se je zadruga ljubljanskih gostilničarjev pritožila proti pokuševalnim večerom, katere je vpeljala c. kr. kmet. družba v deželni pokuševalni kleti v Ljubljani. Ta pritožba ljubljanskih gostilničarjev je bila popolnoma opravičena, ker iz nje govori boj za obstanek proti nepotrebnim napravi, ki ne odgovarja svojemu pravemu namenu. Pač pa ustreza domišljavosti moža, ki zagovarja veliki kapital in misli, da ga pod solncem njemu ni enakega. Dotična pritožba ljubljanskih gostilničarjev pa mi daje povod, da še nekaj pripomnim. V »Kmetovalcu« z dne 15. oktobra so med besedilom članka o prašičereji podobe sadnih mlinov, ki pa se nanašajo na članek R. Dolenc. Na teh podobah je vtisnjen znak nemške in menda židovske tvrdke Ph. Mayfarth v Frankobrodu na Meni in na Dunaju. Vprašali bi: Kako pride glasilo c. kr. kmet. družbe do tega, da skoraj izključno slovenskim svojim članom na tako očiten način priporoča nemško tvrdko, ko imamo vendar slovensko in krščansko tovarno v državi? Ali naj povemo, zakaj se ti izdelki vsiljujejo našemu ljudstvu? »Kmetovalec« je v isti številki nenadoma napadel redilno štopo za živino ter jo imenuje sleparstvo. Ali se je morda tudi g. lekarnar Trnkoczy zameril? Sploh smo doživeli že mnogo dokazov, kako se gotovi faktorji radi maščujejo nad istimi, ki jim niso všeč. Treba bode jasneje govoriti tudi na drugem mestu. Ta visokost preseda že vsem, ki poznajo razmere in pa pohlevnost onih, ki bi smeli in morali kaj govoriti. Gospodje, te razmere niso zdrave.

— **Nesreča.** V Gorenji Vasi pri Medvodah je udaril konj Frančiško Volčič in ji zdrobil nogo.

— **Napaden** je bil v Podbresjah na Gorenjskem Janez Pavlin. Napadalec ga je z nožem sunil v lice.

— **Pokopali** so v Dolnicah pri Ljubljani ženo nedavno umrlega gostilničarja Franeta Susteršiča p. d. Maklavč. Zapustila je sedem nedoraslih otrok.

— **Železnica na Sv. Višarje.** Železniško ministrstvo je za eno leto podaljšalo stavbinskemu podjetniku L. Ratzmannu v Celovcu rok za tehnične predpriprave zgradbe železnice na sv. Višarje.

— **V Kostanjevici** bo dne 19. t. m. ob 10 uri hospitala, in sicer v III. razredu ilustracija berila »Solnce in veter« (E. bežnik), v IV. razredu »Ponovilo množitve celih števil« (Kobau). Ta dan bode tudi seja stalnega odbora.

— **Za starološko dekanijo** bode shod »sodalitatus« v ponedeljek, dne 21. t. m. ob pol 11. uri v Retešah.

— **Nesreče.** Z lestve je padel v Divači Franc Kok ter si zlomil nogo. — V Železnikih je padla po stopnjah Marijana Lutar ter si zlomila roko.

— **Velik ogenj.** Dne 12. novembra ob 9. uri je začelo goreti v vasi Brod pri Krki, fare leskovaške. Ker je bilo vetrovno in nikogar doma, so bila hipoma v ognju poslopija šesterih gospodarjev. Ko bi se tako krepko, junaško in brzo ne postavila gasilna društva ognjeni sili v bran, bi pogorela vsa vas. Zato pa se izreka tem potom priručna zahvala požarnim brambam iz Kostanjevice, Sv. Križa in Cerkelj ter njihovim hrabrim načelnikom za toliko požrtvovalnost in iz-

redno pogumnost. Razun poslopija je ogenj uničil vsa jesenski pridelak, crodje, obleko in dvanajst prašičev. Škoda se ceni nad 30.000 kron. Zavarovani so bili vsi posestniki za majhne svete. Kdo je povzročil nesrečni požar, se ne ve, le toliko je znano, da je začelo goreti na Kožarjevem dvovoznem kozolcu. Slavno c. kr. orožništvo je jako taktno postopalo pri požaru.

— **Vročinska bolezen.** V Velikem Podlogu se je pojavila vročinska bolezen.

— **Nagla smrt.** Na sv. Martina dan je nagloma umrl na Reki Franc Zarn, posestnik iz Gorice. Sel je na semenj na Bučko, a vračajočega je dohitela smrt. Udrla se mu je kri.

— **Novo trafiko** žele na Jesenicah. Davno so že nekateri vložili prošnje za razpisano trafiko, a rešitve še vedno ni. Naj bi torej slav. finančno ravnateljstvo čimprej ugodilo prošnji.

— **Cesta iz Borovnice na kolodvor** je jako strma ter je izpeljana v samih ovinkih. Poleg tega pa je še v tako slabem stanju, da se ljudje obče pritožujejo. Nihče se za njo ne briga, tudi cestar ne dosti. Že več tednov ga ni bilo na cesti. Nad I. Petričovo hišo je že nekaj tednov na kupu mnogo cestnega blata skoraj na sredi ceste, a živa duša se ne zmeni, da bi ga odstranila. Ker je ta cesta jako važna za promet, naj bi vendar dotični krogi poskrbeli da se nedostatki odpravijo.

— **Is ponočnjaškega življenja.** Ponočnjak je prišel pozno v noči in zgodaj v jutru domov. Ravno pred večnimi vrati izgubi ravnotežje in sede na tla. Rad bi pozvonil za hišni zvonec, da mu pride kdo odpret. Zgrabi, vleče, a nikogar ni, kar pride nočni čuvaj mimo. »Kaj pa delate?« ga vpraša. — »Pol ure že zvonim, a samo nek pes prav grdo laja, odpre mi pa nihče«, odgovori s težavo od vinskih duhov prevzeti junak. — In kaj je bilo? Pograbil je svojega svestega psa za rep in ga pol ure vlekel, misleč, da vleče za hišni zvonec.

Ljubljanske novice.**Ljubljanski občinski svet**

je imel včeraj izredno sejo. Podžupan g. dr. Bleiweis se zahvaljuje obč. svetu in osobito g. županu, ker je bil v zadnji seji izvoljen za častnega meščana.

Dopis mesarske zadruge.

Zupan prebida dopis »Mesarske zadruge«, ki naznana, da je določila govejemu mesu sledeče cene: za meso I. vrste 1 K 48 h, II. vrste 1 K 28 h in III. vrste 1 K 20 h à kg. Obenem je pa dovolila mesarjem, da smejo meso, ako hočejo, tudi ceneje prodajati. Sploh da ni resnično, da bi bile cene živini tako padle, kakor se splošno meni. V drugih mestih so sicer cene mesu nižje, a te cene se tideoj kravjega in bikovega mesa, ki stane v Gradcu kg I. vrste 1 K 24 h, II. vrste pa 1 K 12 h. Nikakor se pa kakovost tega mesa ne more primerjati s kakovostjo mesa pitanih volov. Zupan predlaga, naj se to pismo odstopi draginskemu odseku, kar je tudi odobril obč. svet.

Zgradba mestnega gospodarskega poslopija.

O zgradbi gospodarskega poslopija v mestni jami ob prisilni delavnici poroča mestni komisar g. Semen. Občinski svet sklene, naj se zgradi v navdenu jami poslopje, v katerem bo shranjeno mesino orodje ter stvari »Rd. čaga križa«.

Dragotin Žagarjeva ustanova.

Rajni deželni blagajnik g. Drag. Žagar je v svoji oporoki volil ustanovo, katere obresti uživa do smrti pokojnikova sestra Franja Žan, potem pa bližnji in daljni sorodniki pokojnika. Če pa teh ne bo, imajo pravico do ustanove prebivalci nekdanjega Krakovskega in Trnovskega predmestja. Ustanova se sprejme v mestno upravo.

Mestna vožnja.

G. ravnatelj Senekovič poroča v imenu finančnega odseka o izidu ofortne obravnave za izvažanje fekalij iz topničarske vojašnice za leti 1905 in 1906. Došli sta dve ponudbi, in sicer ponudba g. Josipa Turka in pa posestnika g. Pavla Peterca. Prvi je izjavil, da izvažal fekalije za letno 1700 K, občina naj mu v ta namen prepusti brezplačno pnevmatični voz in enega mestnega delavca. Drugi ponudnik, g. Pavel Peterca je pa izjavil, da bo izvažal fekalije proti letni odškodnini 1040 K in pa da mu magistrat prepusti v porabo brezplačno pnevmatični voz. Poročevalec predlaga, naj se vožnja odda g. Pavlu Peterci. Predlog obveja.

Delovanje prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva.

G. podžupan poroča v imenu policijskega odseka, da je društvo v III. četrtletju t. l. posredovalo pri štirih požarih. Reševalni oddelek je pa posredoval v 133 slučajih. Društvo šteje sedaj 78 izvrševalnih članov, katero število zadošča za vse slučaje.

Dovažanje in odvažanje perila.

Kakor znano, je mestni magistrat 11. septembra t. l. zaukazal, da naj se na „Ledini“ pederelopa, kjer so spravljale perice o ponedeljskih perilo. Nadalje je določil, naj perice dopoldne oddajajo strankam čisto perilo, popoldne naj pa nabirajo umazano perilo. S tem postopanjem pa niso bile zadovoljne ne stranke in tudi ne perice. Tudi v občinskem svetu je bilo čuti pritožbe zaradi te odredbe. Gospod župan je to zadevo izročil policijskemu odseku. Proti tej odredbi je bil policijski odsek mnenja, da ne bo tako lahko stranke privaditi na pranje doma, ker nimajo prostora za sušenje perila. Tudi parne pralnice ne bo kmalu v Ljubljani. Bila je sicer vže, a lastnik ni mogel konkurirati s pericami, dasi bi bila v zdravstvenem oziru jako koristna parna perilnica. Perile je vže večkrat povzročilo epidemijo v Ljubljani, n. pr. koze. Vsled tega je magistrat že svojčas naprosil okrajno glavarstvo, naj bi v zdravstvenem oziru strožje nadzorovalo perice. A okrajno glavarstvo je pustilo stvar popolnoma pri miru. Perilo pripeljejo perice na 80 vozeh v Ljubljano in ob ponedeljskih bi bil moten ves promet, ko bi z vozovi od hiše do hiše dopoldne dovažali čisto in popoldne zopet odvažali umazano perilo. Zato je pa potrebno, da bi se dalo pericam kako stanišče, ki bi se lahko razkužilo. Oglasil se je tudi podjetnik, da bi zgradil za perice lopo, a tega ne kaže, ker bi podjetnik izkoriščal perice, a tudi razkuževanje prostorov in zdravstveno nadzorstvo bi bile otežkočene. Policijski odsek je prišel do prepričanja, naj bi se zgradila lopa, ki bi imela dva ločena oddelka za čisto in umazano perilo. Če se taka lopa zgradi, ne bo perilo dražje, a če se ne prekliče magistratov odlok, se bo gotovo podražilo perilo. Taka lopa bi končno tudi ne stala Bog ve koliko in bi se lahko zgradila v švicarskem stilu. G. podžupan predlaga: Razveljavi naj se odlok magistratov z dne 11. septembra t. l. gledé dovažanja in odvažanja perila, magistratu se naroča, da zgradi lopo ločeno v dva oddelka za čisto in nečisto perilo, od katerega naj bi se pobirala pristojbina, s katero naj bi se pokrivala obrestni in amortizacijski za lopo porabljene svote ter za razkuževanje. Kadar bo zgrajena lopa, naj strogo kaznuje one perice in gospodarje, v katerih vežah bi shranjevale perice še perilo. Predlogi obveljajo. O delovanju tržnega nadzornika leta 1903. se ni razpravljalo, ker ni bil pri seji navzoč poročevalec g. dr. Kušar.

Poročila šolskega odseka.

Vodstvu mestne slovenske dekliške osemrazrednice se nakaže za nakup človeške okostnice 120 kron. Prošnja šolskega sluge Ivana Briceljna na mestni slovenski dekliški osemrazrednici za nagrado se odkloni.

Regulačni odsek.

Za ureditev Vegovih in Peternelevih ulic se sklene kupiti 718,5 m² obsegajoče zemljišče z na zemljišču se nahajajočimi zgradbami za 25371 K 60 h. G. dr. Ivan Poček je vložil prošnjo, naj se mu dovoli razširiti njegovo hišo v Streljskih ulicah št. 31. ker stoji zaradi magistratove odredbe že od 10. oktobra 1903 prazna. Če se mu pa ne dovoli iz regulačnega osiroma razširiti, odnosno dvigniti hišo, jo pa ponudi v nakup mestni občini. Občinski svet je mnenja, da izprememba hiše ni dopustna, ker ovira regulacijo nameravane ceste, katero smatra za potrebno, a ne za nujno ter zato ne kaže se spuščati sedaj v dogovor.

Prošnja vodstva Marijanišča.

O prošnji vodstva Marijanišča za sprejem plačila zaradi nesreče pri vodovodu je v imenu vodovodnega direktorja poročal občinski svetnik František Grčelič. Vodstvu je bil vročen plačilni nalog za 748,53 K vsled več porabljene vode, ker je počila vodovodna cev. Vodstvo Marijanišča je prišlo za odpis te svote, ker krivda ni na strani zavoda, marveč je nesrečo povzročil instalater, ker je položil vodovodno cev v cement, ki jo je razjedel, da je prišla puščati. Da cev pušča, ni bilo mogoče opaziti, ker je šla voda v zemljo in je bilo treba mnogo dela in kopanja, da so dobili napake. Z osirom na to, da je Marijanišče dobrodelen zavod, v katerem se oskrbuje tudi mnogo ljubljanskih sirot brezplačno, za katere bi morala sicer skrbeti mestna občina, in bi ta trošek otežil stališče ravnatelstvu, se prosi, naj se navedena svota odpiše. Poročevalec predlaga, naj se odpiše polovica predpisane svote, to je 374 K 26 h, ker na večji porabi vode zavoda ne zadene nikaka krivda. Občinski svetnik g. Prosenec naglašja, da se polovica vsled nesreče pri vodovodnih napravah odpiše vsakemu zasebniku. A v tem slučaju bi se morala napraviti izjema, ker je to dobrodelen zavod, navezan na milodare. Predlaga, naj se odpiše vsa svota. Občinski svetnik g. Predavnik toplo podpira predlog g. Prosenca, ker zavod ni nič kriv, da se je pripetila ta nesreča. Občinski svet je z neznanjo večino odobril predlog poročevalcev in odklonil pred-

log gosp. občinskega svetnika Prosenca.

Interpelacija o napisih na bohinjski železnici.

G. dr. Triller pravi, da je iz za neeljivega vira izvedel, da ob novi bohinjski železnici na Kranjskem nameravajo sicer napraviti na postajah dvojezične postajne napise, a ne drugih napisov v slovenščini, marveč samo v nemščini. Želi, naj bi župan s prizadetimi občinami st. ril potrebne korake, da se prepreči nameravani atentat na slovenščino. Gosp. župan namena, da mu do danes o tem ni bilo ničesar znanega, a da bo posredoval pri obratnem ravnatelstvu v B. l. ju in pri železniškem ministru zaradi te zadeve.

Predavanje „Leonova družbe.“ Opozorjamo na predavanje prof. E. v. g. Jarca, ki bo danes ob 7. in pol v „Rokodelskem domu“.

Krščanska ženska zveza bo imela v petek, 18. t. m. ob pol 3. predavanje v spodnjih prostorih knezoškofjskega dvorca. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Predavanje. V kršč. soc. zvezi je predaval sinoči g. stud. iur. Fr. Kremžar o potrebi in pomenu slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Dokazoval je pomen in potrebo takega zavoda. Predavanje je bilo zanimivo in precej dobro obiskano.

Martinov večer ljubljanskega „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ je v „Rokodelskem domu“ zelo lepo uspel. Velika društvena dvorana je bila napolnjena polna občinstva. Na programu je bil govor v spomin rajnega predsednika gospoda prof. Janeza Gnejzda ter žaloigra „Garcia Moreno“. Pevskih točk ni bilo v sporedu vsled žalovanja po pokojnem društvenem predsedniku. V govoru je novi predsednik društva, g. A. Alojzij Stroj, z lepimi besedami nasikal rajnega profesorja Gnejzda kot izvrstnega, skrbnega in ljubečega očeta rokodelskemu društvu: moža čisto po zgledu Kolpingovemu, ki je mnogo delal, mnogo potrpečel in veliko žrtvoval v tolažitvi svojih predsedniških službi. Pravica in sveta naša dolžnost je, da takega moža ne izbrisemo iz svojega spomina. Društveniki in prijatelji rokodelskega društva se ga bodo spominjali v molitvi — edino tega je pokojnik prosil vankogar, komur je bil kaj dobrega stnil — in pa to mu bode najlepši spomin, da se trudimo z vsemi močmi zato, da njegovo ljubljeno društvo, pri katerem je imel rajni profesor celo svoje srce, lepo raste, da razvita in donša v svojih udih dobrih sadov. Spomočjo blagih dobrotnikov se bode tudi ustanovila „profesor Gnejzdova ustanova“ v podporo zelo potrebnim, zlasti bolnim in onemoglim društvnikom. Lep znesek v ta namen je že daroval neimenovan, dober prijatelj društva. — Po govoru, ki so ga poslušalci z odobravanjem sprejeli, in po kratkem prologu, ki ga je lepo predaval g. Tomažič, so društveniki vprizarili žaloigro „Garcia Moreno“, katero je po Tricard-Arensu lepo priredil za naše odre A. U. Igralci so vsi prav povoljno rešili svoje vloge; zlasti glavni junak, Garcia Moreno, se je odlikoval po svoji točnosti in po dobrem umevanju svoje naloge; tudi indijanca Nana, katoliškega častnikarja Rafaela Perera, sedlarja Raja in framasona Andrado moramo posebe pohvaliti. — Igra sama s svojim velikim, kremenito značajnim, vernim in svoji veri in svojemu narodu do smrti zvestim junakom, (v zgodovini se je ta žaloigra odigrala 6. avgusta 1875) je izvenredno ugaljala. Takih iger več in večkrat na naše ljudske odre! To zares blazi in ugaja in deluje siloviteje nego najlepša pridiga! Pridakujemo, da bodo vrli ljubljanski društvniki kmalu ponovili to lepo igr. Sicer pa hvala jim za prijazni Martinov večer! — Čujemo, da se igra že tako za „Zbirko kršč. soc. Zveze“.

Dvoboj Triller-Lavtar pred sodiščem Danes se je o tem vršila obravnava pri tukajšnjem sodišču. Obtožnica držav. pravdnštva trdi, da je Triller v kavarni pri „Slonu“ v družbi svojega tovariša izzival nadporočnika Lavtarja, ki je sedel izključno v nemški družbi. Zatoženec g. iur. Triller pa izpove, da je prišel nadporočnik Lavtar k mizi, kjer sta sedela on in Kandare in da je bil navzoč pri dvoboju, a o dogodkih pri „Slonu“ ne more ničesar reči, ker ga ni bilo zraven. Isto pove tudi g. iur. Cham. Glede priče nadporočnika Lavtarja se stranke zedinijo, da se ga ne zasliši. Priči, stotnik Larisch in nadporočnik Ivan Malle, pravita, da je pri dvoboju s takimi pogoji, z zbrusenimi sabljami smrt s koraj izključena, vendar je izid lahko tudi smrt. Sodnijska izvedenca dr. Šuster in dr. Strgar izjavljata, da tu ne more biti govora o smrtnem izidu, ker so bila najnevarnejša mesta zavarovana. Edino le glava bi bila v nevarnosti, toda s tako lahkim orožjem ni bilo mogoče vsekatati smrtne rane. Navzoči so bili trije zdravniki in je torej bila izključena vsaka smrtna

nevarnost. Zagevornik dr. Triller opozarja, da se je leta 1885. vršil v Ljubljani enak dvoboj z enakim orožjem in sodišče je obtožence oprestilo. Državni pravdnik pravi, da je dvoboj s smrtonosnim orožjem protizakonit. In tu bo pa odločilo sodišče, je li bilo orožje smrtno ali ne. Zagevornik dr. Triller ožigosa dejstvo, da pri nas na eni strani preganjajo duellante, na drugi strani jih pa podpirajo. Sicer pomenja dvoboj jako anakronistiško viteško naziranje, vendar oblasti pustijo dijaškim društvom sabljanje. Oklepa se mnenja sodnijskih izvedencev, da orožje ni bilo smrtno ter predlaga vsled tega oprostitev svojega klijenta Trillerja.

Zagevornik dr. Bož. Vodušek povdarja, da sta sekundanta izkušala preprečiti dvoboj, ker sta nadporočniku Lavtarju soloh odrekala zmoglost za satisfakcijo. Nato navaja olajševalne razloge. Zagevornik dr. Furlan kaže na nedostatke kazenskega zakona. Ako je rezervni častnik pozvan na dvoboj in se bije, ga kaznuje sodnja, ako rezervni častnik ne sprejme dvoboja, ga kaznuje vojaška oblast. Ako pa rezervni častnik vrže raz sebe civilno obleko in obleče uniformo, ter se bije, ni kaznovan. Triller ni bil kriv, ker orožje ni bilo smrtno in s tem odpade tudi krivda soobtoženca g. Chama.

Sodišče je nato izreklo oprostilno sodbob nad g. Trillerjem ter nad soobtožencema g. Chamom in Zigo Voduškom. Radovedni smo, kaj poredi vojaška oblast k obnašanju nadporočnika Lavtarja napram drželni trobojnici. Danes je Lavtar vpraševal, če sme zamolčati pred sodiščem o to, kar bi mu utegnilo škodovati. Čudimo se, da je ta mož še vedno v Ljubljani. Zabeležimo odločnega zadoščenja!

Iz seje trgovske in obrtne zbornice. Danes dopoldne ob 9. uri vsilna se je javna seja trgovske in obrtne zbornice v dvorani mestnega magistrata. Poročila predsedstva omenjajo že znane stvari. Čevljarska in novomeška zadruga prosila je za nagrado za poduk tečaj obrtnega knjigovodstva. Predsednik je omenil, da je zbornica že sklenila, da se za vsakega tečajju 50 kron. G. Velkavrh je predlagal, naj se v zbornici govori samo slovensko, dalje želi, da bi bil trgovski stan v zbornici bolj zastopan. Predsednik je rekel, da ne mora zabraniti nemškim članom nemško govoriti. Dalje pojasni, da je trgovski stan zastopan, kakor zakon določa, več v tem oziru ni mogoče storiti. Nadalje je predlagal g. Velkavrh, naj se kolodvor v Skofiji Lokir razširi. G. predsednik objubi, da se bo posredovalo in v prihodnje o tem predlogu obravnavalo. Naznanila tajništva so se odobrila. G. Ivan Hribar je predlagal, naj se zbornica obrne do žel. ministarstva, da bodo na drugi železniški zvezi z Trstom dvojezični napisi. Nujnost sprejeta. Pri utemeljevanju omenja predlagatelj, da je zvedel, da misli ravnateljstvo napraviti samo nemške napise, edino kake malenkosti kot napisi na pišarnah bi bili dvojezični. Treba je, da po vrdignemo svoj glas, posebno ker misli ravnateljstvo na italijanski meji napraviti tudi samo italijanske napise. — Proračun stroškov za višjo trgovsko šolo je bil odobren. Pokritja bo treba 82220 kron. Mestna občina je obljubila podporo. Sola ne bo trirazredna, ampak štirirazredna. Zbornici bo treba prispevati letno okoli 10000 kron. Denar, okoli 3000 kron, ki ga je morala plačati južna železnica kot zastanek zbornične doklade, odda se višji trgovski šoli. — Gospod Kregar je predlagal, naj se natoči 5000 kron kot zaklad za splošno obrtno razstavo, ki naj se priredi, da pokažejo naši kranjski obrtniki, kaj zasnjo, 5000 kron pa naj se da mojstrski bolniški blagajni, katara prične, kakor hitro bode pravila od delne vlade potrjena, poslati Gospodje so bili mnenja, da obrtniki že itak dovolj dobé, zato sota predlog Kregarja odklonili. — Zbornični volivni red se tako premeni, da bodo mali in srednji obrtniki ločeni, in sicer bodo vsi tisti, ki plačajo jejo najmanj 30 kron davka, volili 6 zborničnih svetnikov, tisti obrtniki pa, ki plačajo jejo najmanj 15 K davka, pa 4 zb. svetnike. G. Kregar se je čudil, da se tako važna zadeva dá na dnevni red, ne da bi se prej dostavil zbor. članom kak načrt. Govornik je mnenja, da se naj dá volilnemu redu demokracičen značaj. Volilna pravica naj se razširi. Predlagal je, da se točka o volivnem redu ostavi z dnevnega reda, izvoli odsek 5 članov, ki naj natančno preučijo volivni red. Stevilo članov zbornice naj se pomnoži od 24 na 30. On upa, ako se to zgodi, da bo potem zbornica prej sklepna, k odsekovi sejam bo zahajalo več članov. Tudi to so gospodje odklonili. O ostalih točkah poročamo jutri. Koncem seje je gosp. Kregar najodločnejše zavrnil zadnji Hribarjev napad na njegovo osebo.

Čuden pogreb. Pogreb umrle gđ. Jannette Richter, ki je zapustila tudi nekaj legatov za dobrodelne zavode, je bil jako čuden. Sorodniki so se pred hišo žalosti vsedli

v šest fljakarokih kočij ter se peljali na pogrebom, dočim so drugi pogrebci morali hoditi za temi ne ravno „nobel“ kočijami. Zato se je vrsta pogrebcev tudi nakrat silno zmanjšala. Drugod, n. pr. v Trstu, se preskrbi kočije za vse pogrbece, na tak način, kakor pri tem pogrebu, se pa nikjer ne postopa. Bila je to zopet nekaka ljubljanska posebnost.

Zabavni večer priredi pevski zbor „Glasbene Matice“ s sodelovanjem slavne „Ljubljanske društvene godbe“ v soboto, dne 19. novembra 1904. v areni „Nar. doma“. Spored: 1. Fučik: „Triglav“, koračnica. Svira društvena godba. 2. Gerwais: „Slovenske pesmi“, potpourri. Svira društvena godba. 3. a) A. Hajdrih: „Cerkvica“. Poje moški oktet. b) L. Hudovernik: „Naša zvezda“. Poje moški oktet z baritonovim samosplovom. 4. B. Smetana: „Prodana nevesta“, potpourri. Svira društvena godba. 5. a) K. Hoffmeister: „Leži polje ravno“; b) Dr. G. Krek: „Idila“. Poje mešan oktet. 6. Léhar: „Piskrovez“, potpourri. Svira društvena godba. 7. a) Dr. A. Schwab: „Slavnica“; b) H. V. Vogrič: „Lahko noč“. Poje moški oktet. 8. „Anglež v galeriji slik“, komičen prizor. 9. Schubert: „Jugoslovanski potpourri“. Svira društvena godba. 10. Lek zoper plešo, komičen pevski prizor v 1 dejanji za moške glasove in glasovir. Drag. Skala. 11. Iv. pl. Zajc: „Graničari“, Ouvertura. Svira društvena godba. 12. Ples. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina: Za člane pevskega zbora „Glasbene Matice“ in diake 20 novč., za nečlane 40 novč. (Ker bodo vstopnice kolekovane z narodnim kolekom, prosi se uljudno, da se ima pripravljen pri blagajni 1 novč.) Čisti dohodek je namenjen pevskemu fondu pevskega zbora „Glasbene Matice“.

Društvena godba priredi jutri zvečer v prostorih hotela „Lloyd“ društveni koncert za člane. Začetek ob pol 8. Vstopnina za člane prosti, nečlane plačajo 40 vin.

Zadruga krojačev, klobučarjev l. t. d. naznanja svojim cenjenim članom, posebno onim, ki so se vpisali, da se udeležijo brezplačnega pouka za knjigovodstvo, da se ta kurz za knjigovodstvo prične v čet. tek dne 17. novembra t. l. točno o pol 8. uri zvečer v obrtni šoli, Stari trg št. 34. Nato se člani tem potom opozore in prosijo, da se vsi, kar se jih je vpisalo in tudi drugi, ki še niso vpisani, udeležijo tega koristnega pouka.

Nezavesten je obležal v ponedeljek na cesti posestnik Peter Kuralt iz Mengša. Na magistratu se je zopet zavedel, nakar je šel domov.

Nastop zime. Vrhovi planin so dobili ta teden že nekaj snega, v dolinah pa je nastopil že prvi zimski mraz. Včeraj v jutro smo imeli prvo ledeno skorjo na zunanjih oknih. Vse kaže, da dobimo v kratkem čutno zimo s snegom. Danes popoldne je v Ljubljani naletaval prvi sneg.

Po stopnjicah padla je v Bethovnovih ulicah Karolina Senk ter si zlomila roko.

Slovensko gledališče. Jutri prvičkrat na slovenskem odru veseloigra v treh dejanjih „Japonska vaza“, spisala Paul Blhand in Maurice Hennequin.

Rokoborba ki se je vršila včeraj zvečer v Sokolovi dvorani med Hrvatoma gospodom Tomaševićem in Čehom gospodom Koubo, se je končala na videz z uspešno prvega, vendar pa ni bil konec po pravih metanju popolnoma pravičen, zaradi tega nastopita oba borilca danes še enkrat. Včeraj je bila v tehničnem oziru borba jako zanimiva, borilo se je mirno in elegantno. Obisk osobito iz telovadskih krogov je bil mnogobrojen. Za danes zvečer se je cglasil kot nasprotnik gospoda Tomaševića tudi tukajšnji izvođaček Simončič. Tekmovalni boj je trajal 43 minut. Slavni jugoslovanski borec gospod Tomašević ima v Čahu g. Koubi jako izdovratnega tekmovalca.

Književnost in umetnost.

*** Slovensko gledališče.** V dobi vladanja krutega tirana, a bojaznjivega strahopetca, rimskega cesarja Nerona, bilo je preganjanje in zatiranje prvih kristjanov na vrhuncu. To preganjanje in morenje predstavljaj nam — po spisu Barreta za oder prirejena — zgodovinska slika „V zname nju križa“ — v lepem slovenskem prevodu gospe Govekarjeve. Nedolžnost in lepota kristjanke Marcie prevlada bogatega in lepega, od razuzdanih odličnih Rimljanov skoro oboževanega prefekta Marka Superba, ko reči Marcio in rok njenih preganjalec. Niti koketnost Rimljan, niti grotnje Rimljanov ga ne odvrnejo — od kristjanske deklice; celo njeno življenje si izprosi od krutega Nerona, a pod pogojem, da ona zataji svoje vero. Toda Marcia ostane stanovitna in tudi Markus postane kristjan ter tako oba umreata.

S predstave smo bili zadovoljni, s cizrom na to, da je uprizoritev velike in težke

igre pri nas res težavna. Nedostaki se bodo pri reprizi pač odpravili. Veliko vlogo Marka Superba igral je g. Tišnov v prav dobro, mestoma odlično. Takega kot včeraj vedno radi poslušamo. Posebno ugajal je v prizoru, ko prevzeta strastno ljubezni do Mercie, a od nje odločno zavrnjen, naposled prosil razsvetljenja in odpuščanja od — Krista, in končno v zadnjem prizoru, ko stopi s svojo nevesto — na morišče kot kristjan.

Jako dobra je bila gđ. Noskova, ki je v vlogi Mercie obenem s g. Tišnovom sodelovala njegovega uspeha.

Tudi ostale vloge, omenjamo gg. Dobrovolskega, Nušiča in Verovška, so se povoljno rešile. Nekaterim gošpodom je pač včasih primanjkovalo — spomina, a do reprize upamo, da tudi tega dobe.

Igrali sami pa bi nič ne škodovalo, če bi bile nekatere dame vsaj nekoliko manj — dekoletirane. Tudi naj prihodnjič ne pride zamore na oder s črnim obrazom — a z belimi rokami. — Gledališče je bilo polno.

Izpred sodišča.

Tepež. France Zitnik, kajžar v Vodibah, se ga je malo nalezal, potem se pa spril z Jožefom Brankom. Konec je bil, da ga je Zitnik sunil z nožem v prsa, potem mu je pa še na hrbtu jopič in telovnik prezal. Zitnik je bil obsojen na 14 dni zapora. — Premetena sleparica. Ana Maček, 26 let stara delavka, je prišla dne 17. julija v Udovičovo gostilno v Planini ter ondaj nočila. Drugi dan je naročila tri sobe, češ, da bo prišla tja tudi njena svakinja in gospa nekega stotnika. Izsrla je tudi željo, da bi rada sama nekaj časa tu na počitnicah ostala. Da bi si pri Udovičevih dobila še večje zaupanje, trdila je, da živi njen mož v Ameriki, od koder ji pošilja večje svote denarja. Ko je pa le dolg naraščal, je omenila, da pojde v hranilnico v Ljubljano dvigniti denar; v to svrhu si je od gostilničarke izposodila za vožnjo 10 K od deklet 4 krome in kasneje v Ljubljani ji je Udovič posodila zopet 10 kron. Ko jo je, šel gostilničar na določeni dan s vozom čakati na Rakek, ni bilo obdobjenke, in sedaj sta zakonska Udovič izpredela, da sta osleparjena. Ana Maček je pa še izmaknila dekli in neki Ivani Skof nekaj obleke. Obdolženka vsega tega ne taji, le pravi, da je imela namen, vse poplačati. Obsojena je bila na štiri mesece ječe. — Sin proti očetu. Peter Mestek, posestnik v Martinku, se slabo razume s svojimi starši zaradi preužitja. Nekega dne sta šla z očetom k notarju v Cirknico, da bi uredila to zadevo, a stvar se je razbila. Oče je šel domu, dočim je sin v Cirknici ostal do pozne noči. Ko je prišel domov, je potegnil očeta s postelje, udaril po glavi in ga vlekel na dvorišče, mater je pa sunil od sebe, da je padla. Sin je bil obsojen na 14 dni ječe. —

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo so darovali p. n. gg.: M. Arko, dekan in dež. poslanec v Idriji 20 K; kruhi sv. Antona 6 K; F. Sever, kaplan v Selo 10 K; Sim. Zupan, župnik na Ježici 10 K; A. Jamnik, župnik na Seli 10 K; Valent. Bernik, župnik na Homcu 5 K, gospa Elizabeta Zabukovec 40 K; »za duše v vica« 10 K; neimenovan 10 K; J. Vavru, profesor v pok. v Ljubljani 100 K. — Bog plačaj stotero blagim dobrotnikom! — Ubogo šolsko mlado priporočamo zlasti v mrzlem zimskem času v obilno podporo.

Za Ciril-Methodovo družbo so od 1. do 31. oktobra 1904 poslali pripevke in derila p. n. gg. in društva: Upravištvu »Slovenskega Naroda« 130 K 64 h; upravištvu »Slovenca« 56 K, upravištvu »Družinskega prijatelja« 7 K 70 h, upravištvu »Gorice« 4 K; podružnice: za Haber pri Medgorjah nabranih 25 K 40 h, za Ljutomer in okolico 100 K, za Unec in okolico 54 K in dobiček veselice 50 K 7 h, za Vrtojbo pri Gorici 137 K 10 h; ženska podružnica v Idriji 72 K; Mohorjani: v Divači 2 K, v Lokvi pri Divači 3 K, Frankolaki 3 K 30; dr. Jos. Vreško 10 K Dragotin Dolenc 1 K, Mhael Kalan 1 K 20 h, Ivan Zupano v Zalcu po g. Apatu položeno stavo 20 K, Ivan Kogelnik, kaplan v Žebnici, pri slovesu višarskega kapitalna nabranih 20 K; Emelij Gutman v Gorici mesto venca na krsto + dr. Vlad. Levca 20 K; Ivan Sakser, župnik, 5 K; J. Rehek v Celju v veseli družbi v Zabukovškem vinogradu nabranih 9 K; Jernej Kilar 2 K; učiteljski pripravniki II. letnika mesto častlike pesniku S. Gregorčiču k imenovanju 4 K 46 h. Za mladinske spise: 39 K 10 h; za družbin koledar za leto 1905. 140 K 20 h; za narodni kolek 1546 K.

Blagajništvu družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj, 16. novembra. Parlamentarna komisija mladošeskega kluba je imela danes

sejo. Posvetovala se je o predlogih, katere danes popoldne predloži klubu.

Dunaj, 16. novembra. Od merodajne strani se nam naznanja, da ni resnično poročilo nekaterih listov, da bi »Slovenska zveza« v včerajšnji seji z mladošeskim klubom, označila mnenje mladošeskega kluba kot zanjo edino merodajno. Med obema kluboma je res popolnoma prijateljsko razmerje ter bodeta gotovo solidarno postopala, a to še ni povod, da bi »Slovenska zveza« opustila samostojno sklepanje.

Dunaj, 16. nov. Nemški izvrševalni odbor je danes sklenil na vsak način zahtevati od vlade, da se laška pravna fakulteta premesti iz Inomosta. Vlado, nazarja odbor glede laškega vseučilišča v Tratu na zakonito pot ter se izjavlja proti temu, da bi Čehi le nekaj predmetov izločili iz svoje obstrukcije. S tem bi Čehi postali gospodarski sobornice. Čehi morajo obstrukcijo popolnoma opustiti.

Dunaj, 16. novembra. Ko so danes italijanski poslanci prišli v poslopje državnega zbora, so jih Vsenemci sprejeli z ironičnimi klici.

Dunaj, 16. nov. Laški drž. poslanci so imeli danes sejo. Soglasno so sklenili zahtevati od vlade, da vlada laško pravno fakulteto premesti iz Inomosta v Trst. Italijani bodo z vso odločnostjo podpirali prizadevanje Nemcev, da se ustanovi v Trstu laško vseučilišče.

Inomost 16. novembra. Občinski svet je dal 600 kron za zaprte Nemce, izrekel podžupanu dr. Erlerju zaupanje in izjavil, da prebivalstvo smatra Körberjevo brzajavko dr. Erlerju za razžaljenje. Zupan Greil je slavil nemško solidarnost.

Inomost, 16. nov. Danes pripeljejo morilko in morilca Klein v Inomost, kjer prenočita. Jutri prideta na Dunaj.

Budimpešta, 16. nov. Opozicija je v današnji seji vedno predlagala tajne seje. Seja je živahna, brez posebnih dogodkov.

Zagreb, 16. nov. Starčevićanci se obd. volitev v I. in II. razredu ne bodo udeležili.

Trst, 16. novembra. Po Italiji se nadaljuje protiaustrijske in protinemške demonstracije, dasi je ministrski svet poskušal pomirjevalno vplivati.

London, 16. novembra. (Kor. urad.) Iz glavnega tabora japonske armade se poroča: Širi se vest, da je Steselj ranjen. Stesljev položaj je tak, da bi moral v bolnico, a Steselj se brani zapustiti svoje mesto. Velik del ruskih čet se je hotel že udati, a preprečili so to ruski častniki. Japonci menijo, da so branitelji Port Arturja na koncu svojih nadčloveških sil.

Cifu, 16. nov. Neki ruski lovilec torped je med snežnim viharjem pribežal v tukajšnjo luko. Ne ve se, ali je sam ubežal iz portarturske luke, ali pa je rusko brodogradnja poskušala izpad in če se je izpad posrečil.

Mukden, 16. nov. (K. ur.) Pri dahu delajo Rusi velike utrdbe ter obstreljavajo Japonce. V Mukdenu je mnogo kitajskih častnikov, ki skrbijo za kitajsko begunce, katerih vsak dan pribeži sem okoli 20.000.

London, 16. novembra. Trgovski urad je prišel razpravo o hulaškem dogodku Rusija je poslala svojega zastopnika. Angleški mornarji taje ruske izjave.

Dahar, 16. novembra. (Kor. ur.) Rusko brodogradnja bo skoro gotovo danes od tu odplulo.

Washington, 16. novembra. Sem došlega princa Fušinja, adoptivnega brata japonskega cesarja, je včeraj sprejel Roosevelt.

Peterburg 16. nov. Včeraj popoldne je sprejel car Nikola admirala Aleksejeva v avdijenci.

Tržna poročila.

15. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april 10.36 do 10.32. Rž za april 8.— do 8.01. Oves za april 7.21 do 7.24. Koruza za maj 7.62 do 7.63.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje omejeno, trdno. — Prodaja 28.000 met. stotov, za 5 stotink višje. — Druga žita ugodneje. — Vreme: lepo.

Pred zajutrkom

1855 a 2-2

1 kozarec Rogaškega tempeljevega vrečka pospeši odvajanje vode, napravi tek in pospešuje prebavljanje. »Styria«-vreclec učinkuje enako, a je močnejši.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.9 mm

Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura na soncu	Vetrovi	Mele	Pojasnevanje
15. 9. zveč.	743.6	-0.7	sl. sever	del. obl.	
7. zjut.	741.7	-3.0	sl. zah.	pol. obl.	0.0
2. popol.	740.9	0.4	sr. jvzh.	sneg	

Srednja včerajšnja temperatura 10°, norm 3.7°

Zahvala.

Ob tako nenadni, pretužni izgubi naše iskreno ljubljene sestre, oziroma tete in pratete, visokorodne gospodične

Jenny Recher

hišne posestnice v Ljubljani

nam je došlo toliko dokazov odkritega in iskrenega sočutja, da se čutimo globoko dolžne, izraziti zanj kakor tudi za mnoge in krasne darovane vence in za številno spremstvo pri pogrebu vsem dragim prijateljem in znancem najodkriteljsko in najtoplejšo zahvalo. 1927

Ljubljana, 15. novembra 1904.

Globoko žalujoči ostali.

Sprejemem takoj mesarskega vajenca

iz boljše hiše. 1926 2-1

Andrej Marčan, mesar. Prešernove ulice št. 16. 1920 2-2

Za kuharico ali hišino

želi vstopiti mlad dekle, ki je sedaj tudi v službi; ne gleda toliko na plačilo, pač pa gre le k dobri in krščanski družini. Ponudbe pod šifro »služba« na uprav. »Slovenca.«

Zobozdravnik

Dr. E. Bretl

se je vrnil s potovanja in zopet ordinira.

Izgubil

se je majhen črnorjav pes, ki sliči na ime »Miško« z znamko »Ljubljana št. 2. Prosi se naznaniti proti nagradi Iv. Arharju pristavu juž. žel. Ljubljana, juž. kol.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

1925 Ta teden

Maroko.

Po ugodni ceni sukneno blago pri

R. Miklauc

Ljubljana

Špilfalske ulice št. 5.

Naprodaj so:

dva mala travnika v katasterski občini Karlovsko predmestje in eden travnik v katasterski občini Trnovsko predmestje.

Natančneje se poizve v pisarni c. kr. notarja Hudo vernika v Ljubljani.

Istrska vina

lastnega pridelka,

== nova, ==

muškateljce, belo, rdeče in te ran. Specialiteta: belo vino za svetle maše.

Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in lastniku vinogradov Antonu Ferlan di Giorgio, Rovinj Istra. 1583 20-17

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1, v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamoreznilce, mlattinice, čistilnice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega izdelka ter samokolnice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, pocinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljavno vodo, razne tehtnice z uteži, sledilnice vseh vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, nakovalja, privijake, žage, kotle za klajo in žganje.

Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski mavci.

Mizarstvo, tesarsko in ključavničarsko orodje ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe- 676 52-31 cerijskega blaga.

Odlikovan z zlato medaljo na razstavi v Parizu l. 1904.

Dragotin Puc

tapeznik in preprogar

Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela, er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete lastnega izdelka, 884 27

kakor tudi pohištva prve kranjske mizarске zadruge v št. Vidu nad Ljubljano.

479 104 67

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča pred. duhovniški in izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke

iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

== izgotovljene obleke == posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah

Pobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Pijte

Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-98

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeči službi

okrožnih zdravnikov:

1.) V Toplicah z letno plačo 1400 K in z aktivitetno doklado 200 K. Vrhutega dobi okrožni zdravnik za opravila kopeljnega zdravnika posebno letno odškodnino po dogovoru z imetnikom kopeljišča;

2.) v Vipavi z letno plačo 1400 K in z aktivitetno doklado 2000

Prosilci za jedno teh služb pošljejo naj svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 25. novembra 1904.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega.

Ljubljana, dne 2. novembra 1904.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem svojo znano trgovino povečal in da bom prodajal na dosedanjem prostoru vsakovrstno

domače in inozemsko usnje

ter druge v to stroko spadajoče potreščine, kakor črevljarsko orodje, mazila in črnila za boljše obuvala po najnižjih cenah na drobno in debelo. — Vsem svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi ostalemu p. n. občinstvu se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Ivan Marchotti

1899 3-2

trgovec z usnjem

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti šte. 30.

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

1059 100-44

uraru v Ljubljani, Dunajska cesta 20, nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda Hribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ

* LJUBLJANA *

Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

1377 20-14

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Razpis.

Za zgradbo vodovoda vasi Rake v polit. okraju Krško, na 36.000 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potem javne dražbe.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 1. decembra t. l. do 12. opoldne

podpisane uradu.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom:

„Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za Rako.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. — Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni. — Občinski odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika, ne glede na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri deželnem stavbnem uradu v Ljubljani.

1913 3-1

Občinski urad Raka, dne 11. novembra 1904.

Pozor! Vsakdo zasluži 20%, kdor naroči uro!

Ker nameravam obdržati v svoji zalogi samo izdelke prvih švicarskih tovarn „Union“ — znamka „Union“ — ter druge fine ure, sem odločil čez par tisoč žepnih ur, (švicarskih izdelkov), katere prodajam

20% ceneje

kakor doslej. Za vse te ure jamčim pismeno!

Kdor torej želi dobro uro po nizki ceni, naj ne zamudi te ugodne prilike!

Briljanti so obrestovan kapital!

Kdor si namerava omisliti briljante, naj jih sedaj nakupi, ker pozneje bodo mnogo dražji! Cena briljantov se viša od dne do dne!

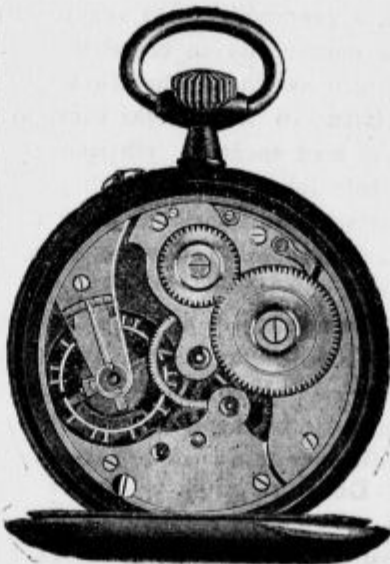
265 52-44

Za prav obila narečila se ulj. priporoča

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Glavna trgovina: Prešernove ulice. Filijalka: Glavni trg, naspr. rotovža.

Ure 20% ceneje, dokler traja zaloga!

Največja zaloga! * Najnižje cene! * Dobro blago!

1122 100-40

Zahtevajte

brezplačno in franko moj ilustrirani cenik z več ko 600 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in časovna trgovina

Most št. 955, Češko.

gld. 250.

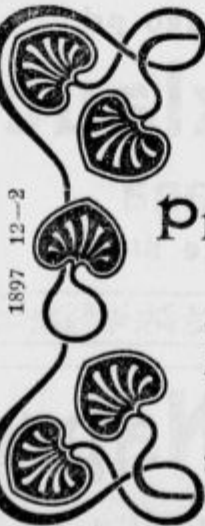
Prava amer. ntk. remontir-ura s sidro, sistem Roskopf patent v trpeznem futralu in jelenovega usnja z eleg. veriščico iz alu. Ura in privraskom, komad

GRIČAR & MEJAČ

Prešernove ul. 9, Ljubljana, Prešernove ul. 9

priporočata svojo z najnovejšimi predmeti popolnjeno zalogo v konfekciji za dame kakor tudi obleke za gospode in dečke, zagotavljajoča točne in solidne postrežbe po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Menjarična delniška družba

„M E R C U R“

I. Wellzella 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnili smo v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosedaj kolikor je mogoče višnega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 184 399